

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-23
لجنة الانتخابات المركزية للكنيست 23
The Central Elections Committee for the 23rd Knesset

Justice Neal Hendel
Supreme Court of Israel
Chairman of the Central Elections Committee

قاضي نيل هندل
المحكمة العليا
رئيس لجنة الانتخابات المركزية

השופט ניל הנדל
בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית

מב"כ 5/23

העותרת: מפגלת ישראל ביתנו

נגד

- המשיבים: 1. מפלגת הליכוד, תנועה לאומית ליברלית
2. נטליה רוטנברג
3. מקס ברודסקי
4. היועץ המשפטי לממשלה
5. מבקר המדינה

עתירה למתן צווי מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 ולפי סעיף 10ג(יז) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973

בשם העותרת: עו"ד איתן הברמן; עו"ד מישל נגר
בשם המשיבה 1: עו"ד אבי הלוי; עו"ד ניבה הלוי; עו"ד שמואל תמיר (שורקי)
בשם המשיבה 2: עו"ד יצחק במ
בשם משיב 3: בעצמו
בשם משיב 4: עו"ד יונתן ברמן
בשם משיב 5: עו"ד ד"ר יצחק בקר

החלטה

1. העתירה המונחת לפני מתקדת בפעילותה של משיבה 2, שלפי הנטען עוסקת במאבק ב"אנטישמיות במגזר הרוסי" ומארגנת כנס בהקשר זה. העתירה יוצאת נגד שני פנים של "מאבק" זה: ראשית, אתר אינטרנט שמפעילה משיבה 2. שנית, הכנס האמור, שמארגנת משיבה 2 עם אחרים, שעתיד להיערך היום. במודעות הפרסומת לכנס נכתב "לנוכח גל האנטישמיות חסר התקדים במגזר הרוסי, נקיים הפגנת מחאה וכנס חירום א-פוליטי: לא לשנאה, כן

עמוד 1 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, اورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

לאחדות!". העתירה הוגשה אמש, ביום 26.2.2020, בשעה 18:30, והכנס האמור עתיד להתקיים היום, 27.2.2020 בשעה 18:30.

העותרת – מפלגת ישראל ביתנו – סבורה כי משיבה 2 פועלת מטעם רשימת הליכוד או בזיקה אליה, ולכן נפל פגם בכך שהאתר והכנס אינם נושאים את שם הליכוד; ולחלופין, וככל שהעותרת פועלת במנותק מהליכוד, הרי שיש לראות בה ובגורמים הקשורים אליה "גוף פעיל בבחירות", שעליו להרשם אצל מבקר המדינה ואשר מוטלות עליו מגבלות שונות. לנוכח טענות אלה, מבקשת העותרת ארבעה סעדים: אחד, צו המורה לבטל את אירוע התעמולה, אשר כולל "הפגנה וכנס". שני, צו המורה למשיבים לחשוף את זהותו של מזמין האירוע, הגורם המארגן אותו והגורם המממן אותו. שלישי, צו המחייב את המשיבים שלא לפרסם תעמולה אנונימית נגד ישראל ביתנו. רביעי, מתן הוראה לגורם שארגן את האירוע, ככל שאינו הליכוד או מי מטעמו, להרשם אצל מבקר המדינה כ"גוף פעיל בבחירות".

משיבים 1-3 מתנגדים למתן הסעד הראשון – ביטול הכנס. אשר לשני הסעדים האחרים, הם אינם מתנגדים לחשיפת הזהות של מארגניו או לחדילה מתעמולה אנונימית נגד מפלגת ישראל ביתנו, אולם חולקים על הטענות בדבר קשר של הליכוד לפעולות המוזכרות בעתירה. כן נטען כי העתירה הוגשה בשיהוי. היועץ המשפטי לממשלה ומבקר המדינה, שהוריתי על צירופם לעתירה, טענו כי העובדות הרלוונטיות להכרעה אינן מצויות בידם. נפנה לדון בטענות ביחס לארבעת הסעדים כסדרם. לנוכח סד הזמנים – הכנס אמור להתקיים בעוד מספר שעות, ואנו מצויים ארבעה ימים קודם למועד הבחירות – נשטח את נימוקי ההכרעה בתמצית.

2. הסעד הראשון שביקשה העותרת הוא צו לביטול הכנס שעתידי להיערך היום. הבסיס המשפטי שהציעה העותרת לביטול הכנס הוא סעיף 10(א)(3) לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959. זו לשון הסעיף:

"לא תהא תעמולת בחירות באמצעות מודעות מודפסות המוצגות ברבים, אלא בהגבלות אלה [...] המודעה תישא את שמו ומענו של המדפיס שהדפיס אותה ושל האדם האחראי להזמנתה; ואם פעל אותו אדם מטעם סיעה, רשימת מועמדים, מועמד בבחירות מיוחדות לראש רשות מקומית או גוף אחר, תישא המודעה את שם הסיעה, רשימת המועמדים, המועמד או הגוף כאמור, או את האות או הכינוי של הסיעה או רשימת המועמדים".

כפי שמודגש בסעיף כמה וכמה פעמים, הוא עוסק במודעות מודפסות, ולא בכנסים או הפגנות. מעידה על כך גם כותרת הסעיף: "הגבלה של מודעות מודפסות". העותרים טענו כי הסעיף חל זאת לנוכח העובדה שההזמנה לאירוע – שלא נשאה את פרטיו של הגורם המארגן אותו – היא בגדר מודעה מודפסת. ברם, הסעד שביקשה העותרת נוגע לאירוע, ולא למודעה שמפרסמת אותו, ולא ניתן הסבר מתאים לשאלה מדוע יש לבטל את האירוע, בשונה מהורדת המודעה המודפסת או מתן הוראה להוסיף פרטי זיהוי. ומכל מקום, ואפילו אם הייתי מניח כי סעיף החוק חל גם על כנסים והפגנות – ואיני קובע זאת – פתרון מידתי יותר מביטול האירוע הוא פרסום הגורם העומד מאחוריו. בתגובותיהם הסכימו המשיבים לפרסם את זהות הגורם, וטענו כולם כי מדובר במשיבה 2 וחברים שגייסה, כגון משיב 3, ולא הליכוד. העותרת חולקת אמנם על טענה עובדתית זו, ובכך נדון להלן ביחס לסעדים נוספים; ברם, ובכל הנוגע למהות הסעד – וככל שהגורם המארגן אינו הליכוד – הרי שממילא התייתר סעד זה, שכן המשיבים הצהירו כי האירוע נערך מטעמים וכי אין מניעה לפרסם זאת גם באירוע עצמו.

3. שני סעדים נוספים שביקשה העותרת הם חשיפת זהותו של מזמין האירוע ומתן צו למניעת תעמולה אנונימית נגד העותרת. סעדים אלה מתייחסים הן לאירוע והן לאתר אינטרנט שבו מפורסמת, על פני הדברים, תעמולה נגד העותרת. כאמור, משיבה 2 הצהירה כי היא וגורמים נוספים שאינם קשורים לליכוד עומדים מאחורי האירוע, ומשיבה 2 אף הצהירה כי היא עומדת מאחורי אתר האינטרנט והוסיפה את שמה לדפיו. הסוגיה המרכזית שבה נחלקו הצדדים אפוא היא עובדתית – האם הליכוד היא שעומדת מאחורי אתר האינטרנט והכנס, באמצעות משיבה 2 או גורמים אחרים, אם לאו. בתמיכה לטענותיה העובדתיות טענה העותרת כי יש בידה דו"ח שהכינה "חברת סייבר בינלאומית", ולפיו ישנן אינדיקציות כאלה ואחרות לכך שבתפעול אתר האינטרנט מעורב "גורם חיצוני", כלשון העתירה, וכי מימון האתר כרוך בהוצאת עשרות אלפי שקלים. עוד נטען כי משיבה 2 נעזרת בשירותיו של עורך דין הקשור לליכוד, וכי משיב 3 שמעורב בארגון הכנס הוא פעיל ליכוד. הליכוד, בתגובתה, הצהירה כי אין קשר בינה לבין אתר האינטרנט. משיבים 2 ו-3 צירפו חשבוניות ונתונים נוספים המלמדים כי הם וחברייהם נשאו בתשלום עבור הכנס ועבור תפעול אתר האינטרנט, באופן אישי, ולא הליכוד. תשתית זו מלמדת כי העותרת לא הציגה כל ראיה קונקרטית לקשר כלשהו בין הליכוד לאתר האינטרנט, ומלבד חברותו של משיב 3 בליכוד – אף לא הוצג כל נתון בדבר זיקה בין הליכוד לכנס. המסקנה היא שהעותרת לא עמדה בנטל המוטל עליה להוכיח את העובדות

שביסוד הבקשה להצהיר כי קיים קשר בין הליכוד לאתר האינטרנט או לכנס (לנטל ההוכחה הנדרש ראו: תב"כ 16/20 מיום 24.2.2015).

4. הסעד הרביעי עוסק בחלופה לפיה לא יורם הנטל להוכיח זיקה כלשהי בין הליכוד לכנס או לאתר האינטרנט. העותרת טוענת כי אם אכן משיבה 2 היא העומדת מאחורי פעילויות אלה, הרי שיש להגדירה כ"גוף פעיל בבחירות" כהגדרתו בסעיפים 10ג(א) לחוק מימון מפלגות, התשל"ג-1973. המשמעות המרכזית של הסעד היא החובה של משיבה 2 להירשם אצל מבקר המדינה כגוף פעיל בבחירות ומגבלות שונות המוטלות עליה ביחס לקבלת תרומות (ראו באופן כללי סעיף 10ג לחוק מימון מפלגות). משיבה 2 טוענת, מנגד, כי היא אינה "גוף פעיל בבחירות".

סעיף 10ג לחוק מימון מפלגות, שכותרתו "גוף פעיל בבחירות", מטיל את המגבלות האמורות על אדם שמבצע "פעילות בחירות בשווי כולל, בכסף או בשווה כסף, העולה על 102,000 שקלים חדשים". להליך דנן חשובה הסיפא של ההגדרה – שווי הפעילות. העותרת טוענת כי היא אינה יודעת מהן עלויות תפעול האתר וקיום האירוע, אך לפי הערכתה מדובר על סכום העולה על 102,000 ש"ח. משיבים 2 ו-3 צירפו, מנגד, אסמכתאות רבות, ביחס לרכיבים שונים ומגוונים של תפעול האתר ועריכת הכנס. לפי אסמכתאות אלה, תפעול האתר וארגון הכנס אינם מגיעים, יחד, אפילו לרבע מן הסכום הנקוב בחוק. נמצא אפוא שהשערותיה של העותרת, שלא גובו באסמכתאות קונקרטיות, אינן יכולות להרים את נטל השכנוע גם בהקשר זה. המסקנה היא שלא הוכיח כי תפעול אתר האינטרנט ועריכת הכנס יכולים להגדיר את הגורם שמימן אותם כ"גוף פעיל בבחירות". ודוקו, בנסיבות אלה אין צורך להידרש ליתר חלקי ההגדרה המופיעים בחוק, ובפרט השאלה האם הכנס או אתר האינטרנט הם בגדר "פעילות בחירות", ויובהר כי איני מביע עמדה בשאלה זו, לכאן או לכאן. העיקר הוא שבכל מקרה לא הוכח כי מתקיים חלק ההגדרה העוסקת בגובה שיעור הכסף שהוצא לצורך הפעילות.

טרם סיום יוער כי דומה שיש ממש בטענת משיבה 2 לפיה העתירה הוגשה בשיהוי, ובפרט ביחס לסעד שעניינו ביטול הכנס. דבר הכנס פורסם בפומבי כבר לפני מספר ימים, ולא הוצג טעם מניח את הדעת לכך שהעתירה לביטולו הוגשה רק כ-24 שעות לפני קיומו. מכיוון שהעתירה עשויה הייתה להיות בעלת חשיבות ציבורית, לו הייתה מונחת התשתית המתאימה, לא מצאתי לנכון לדחותה על הסף מטעם זה.

5. סוף דבר, דיין העתירה להידחות. העותרת תישא בהוצאות משיבה 1 ומשיבה 2, שהגישו תגובות באמצעות באי כוחן, בסך של 3,000 ש"ח לכל אחת מהן, וכן בסך של 1,000 ש"ח למשיב 3 שייצג את עצמו.

ניתנה היום, ב' באדר התש"ף (27.2.2020).

ניל הנדל

שופט בית המשפט העליון
יושב ראש ועדת הבחירות
המרכזית לכנסת ה-23

עמוד 5 מתוך 5

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس,

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il